

UCHWAŁA Nr 194/XXIV/05

Rady Gminy Czernice Borowe z dnia 24 października 2005 roku

w sprawie zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czernice Borowe”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 5 o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r nr 142 póź. 1591 ze zmianami) oraz art. 9 i 27 Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 27 marca 2003r (Dz. U. z 2003r. nr 80 póź. 717 ze zmianami),

Rada Gminy Czernice Borowe uchwala co następuje:

§1

Uchwalić zmianę „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czernice Borowe” zwanego w dalszej części Uchwały „zmianą Studium”.

1. Obszar objęty opracowaniem przyjęto zgodnie z Uchwałą Rady Gminy w Czernicach Borowych nr 156/XVII/04 z dnia 30 grudnia 2004r. dotyczącą przystąpienia do zmiany Studium.
2. Obszar objęty opracowaniem to centra usługowe wsi Czernice Borowe i Rostkowo.
3. Zmiana Studium odnosi się do części tekstowej - „Część II - Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy” oraz fragmentów planszy graficznej w skali 1:10000. Opracowanie zawiera ustalenia dla obszaru objętego zmianą Studium.
4. Ustalenia pozostałe dla obszaru całej Gminy zawarte w Części II Studium - która była przedmiotem uchwalenia (tekst i część graficzna) - nie podlegają zmianie.
5. Opracowanie przedmiotowe sporządzono w oparciu o „Część I - Uwarunkowania i diagnoza stanu zagospodarowania przestrzennego gminy”, które nie uległo zmianie (i nie było przedmiotem uchwalania).

§2.

Załącznikiem do niniejszej Uchwały jest tekst jednolity „Części II Studium – Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy”, (zał. nr 1) oraz część graficzna w skali 1:10000 (zał. nr 2).

§3.

Z tytułu niniejszej Uchwały Wójt Gminy Czernice Borowe zobowiązany jest do:

1. przechowywania oryginału zmiany Studium,
2. udostępniania zmiany Studium do wglądu oraz udzielania informacji zainteresowanym osobom i jednostkom organizacyjnym.

§ 4.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 5.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

Przewodniczący
Rady Gminy
Włodzisław Stolarczyk

Załącznik nr 1
do Uchwały Rady Gminy
nr 194/XXIV/05
z dnia 24 października 2005 r.

ZMIANA

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY CZERNICE BOROWE
powiat przasnyski woj. mazowieckie**

CZĘŚĆ II KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

Przewodniczący
Rady Gminy
Włodzimierz Stolarczyk

TAKST JEDNOLITY

W przedmiotowym opracowaniu kolorem czerwonym wpisano fragmenty tekstu które uległy zmianie.

Wiesława Wiklińska
PROJEKTANT ARCH.
USŁUGI
W Zakresie Planowania Przestrzennego
Adres: tel./fax 672-21-44
ul. Nowozagumienna 41B, 06-400 Ciechanów
NIP 566-129-19-13

Autor opracowania
Gł. Projektant arch. Wiesława Wiklińska
uprawnienia nr 271/88
Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa
w zakresie planowania przestrzennego
Z-ca Gł. Projektanta
mgr inż. Katarzyna Farska

Rok 2005

I. ROLA I CHARAKTER STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Funkcja prawna Studium

Stosownie do art. 9 ust.5 Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, Studium nie jest przepisem gminnym i nie stanowi podstawy do wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Nie ma mocy aktu powszechnie obowiązującego; zakres jego obowiązywania jest ograniczony do organów gminy i podporządkowanych jej jednostek organizacyjnych.

O takim charakterze Studium przesądza zarówno podstawa prawna jego stanowienia (ogólna norma kompetencyjna, a nie przepis konkretnie upoważniający), jak i szeroko zakreślony, praktycznie nieograniczony przedmiot regulacji. Studium zawiera normy określające kierunki działania organów i jednostek pozostających w systemie organizacyjnym aparatu gminy. Jest aktem kierownictwa wewnętrznego.

2. Zadania Studium

Zadaniem Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest określenie polityki przestrzennej – ogólnych kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego gminy wyrażających tę politykę.

Istnieje obowiązek uwzględniania w studium uwarunkowań, celów i kierunków polityki przestrzennej państwa na obszarze województwa. Chodzi tu o uwarunkowania wynikające z wartości przestrzeni, w jej wieloprzestrzennym wymiarze, a także o uwarunkowania wynikające z konieczności lokalizacji na obszarze gminy zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

Studium będzie jednym z instrumentów działalności organów gminy w zakresie lokalnych przedsięwzięć służących realizacji celów publicznych, a także dokumentem, na podstawie którego następować będzie koordynacja wielu działań związanych z zagospodarowaniem terenów, podejmowanych na obszarze gminy.

Studium nie będąc przepisem gminnym, będzie dokumentem na podstawie którego określona będzie kolejność stosowania przepisów gminnych (planów miejscowych).

3. Odniesienie czasowe i okres ważności Studium

Polityka przestrzenna sformułowana w Studium odnosi się zarówno do dalekich jak i bliskich horyzontów czasu. Pokazuje drogę prowadzącą do celów osiągalnych w dalszej przyszłości, a na tym tle sposoby, środki i instrumenty możliwe do zastosowania w okresie najbliższym i cele realne osiągalne w tym okresie.

Uchwalone Studium nie będzie miało określonego terminu ważności. Z charakteru jego ustaleń wynika, że raz sporządzone, aktualizowane w miarę potrzeby w niezbędnym zakresie, powinno mieć długi żywot. Sytuacja w której występuje potrzeba aktualizacji Studium to: rozpoznana zmiana uwarunkowań która powinna skutkować zmianą Studium tak, aby było ono zawsze aktualną podstawą prac planistycznych. Pod pojęciem uwarunkowań rozumie się tu wszelkie czynniki mające wpływ na rozwój i kierunki zagospodarowania gminy – społeczne, ekonomiczne, przyrodnicze, kulturowe i inne.

Stabilność ustaleń Studium jako podstawy sporządzania planów miejscowych jest jednym z podstawowych warunków osiągnięcia pozytywnych efektów w kształtowaniu ładu i ochronie środowiska.

II. CELE ROZWOJU GMINY

Wielokierunkowe rozpoznanie dotychczasowego rozwoju Gminy przeprowadzone metodą analizy SWOT w celu postawienia diagnozy stanu zagospodarowania, pozwoliło na identyfikację grup problemów wymagających rozwiązania. Sformułowano je jako kierunki rozwoju Gminy oraz sposoby prowadzące do ich osiągnięcia, poprzez sformowane cele główne i strategiczne.

Uczestnikami tych działań będą organizacje, instytucje, osoby prawne i fizyczne. Najważniejszym jednakże uczestnikiem polityki jest społeczność lokalna. Od zaakceptowania przez nią celów i sposobów ich realizacji zależy powodzenie rozwoju Gminy.

Jako główny cel rozwoju Gminy Czernice Borowe przyjmuje się osiągnięcie wszechstronnego rozwoju obszaru zapewniającego poprawę życia mieszkańców, ograniczenie strefy ubóstwa i bezrobocia, przy zachowaniu równowagi między aktywnością gospodarczą a ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Realizacja założonego kierunku rozwoju Gminy wymaga sprecyzowania celów głównych i strategicznych oraz zachowania między nimi właściwych relacji.

Za cele głównie uznaje się:

1. **Cele ekonomiczne** wyrażające się w kształtowaniu sfery ekonomicznej życia społeczności lokalnej, tworzeniu mechanizmów stymulujących wszechstronny rozwój gospodarczy gminy zapewniający obniżenie bezrobocia, tym samym wzrost dobrobytu mieszkańców. Dochodzenie do celu głównego wymaga realizacji celów strategicznych, a mianowicie:
 - promowania lokalnej przedsiębiorczości,
 - kształtowania sprzyjających warunków dla powstawania małych i średnich przedsiębiorstw oraz drobnej wytwórczości,
 - działań proinwestycyjnych m.in. w postaci katalogu ofert, ulg podatkowych, tworzenia puli gruntów komunalnych o znaczeniu strategicznym,
 - zwiększenia atrakcyjności turystycznej gminy – eksponowania lokalnych wartości kulturowych, rozbudowy bazy noclegowej i gastronomicznej,
 - efektywnego wykorzystywania zewnętrznych źródeł finansowania – współpracy z odpowiednimi instytucjami w przygotowywaniu programów gospodarczych, współpracy z innymi samorządami terytorialnymi w tworzeniu związków na bazie wspólnych korzyści.
2. **Cele społeczne** ukierunkowane na prawidłowe kształtowanie struktury przestrzennej jednostek osadniczych i terenów otwartych, decydującej o warunkach zamieszkania, pracy, obsługi i wypoczynku mieszkańców. Osiągnięcie tego celu wymaga:
 - tworzenia ofert lokalizacyjnych pod różnego rodzaju działalność gospodarczą i usługową,
 - tworzenia rezerw terenowych pod zabudowę mieszkaniową z jednoczesną rozbudową systemów wodociągowych i kanalizacyjnych,

- wspierania rozwoju kultury fizycznej w szkołach podstawowych,
 - podnoszenia standardu szkół,
 - zwiększania dostępności do usług zdrowotnych,
 - podnoszenia standardów mieszkań,
 - podnoszenia bezpieczeństwa obywateli, wspierania działań dla tworzenia wypoczynku oraz organizowania czasu wolnego dzieci i młodzieży, ograniczania patologii społecznych,
 - konsolidacji elit wokół wspólnych celów i zadań, wykorzystując intelektualny potencjał społeczności lokalnej.
3. **Cele przyrodnicze** identyfikujące się z zachowaniem i rehabilitacją wartości przyrodniczych środowiska. Polityka osiągania celów przyrodniczych to przede wszystkim racjonalna gospodarka zasobami środowiska, a więc:
- właściwa polityka przestrzenna na obszarach prawnie chronionych – np. Obszarze Chronionego Krajobrazu,
 - ochrona wód powierzchniowych i podziemnych,
 - ograniczanie zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł lokalnych,
 - renaturalizacja rzek i ochrona terenów nadrzecznych z roślinnością łągową i ruderalną, zachowanie ich w stanie naturalnym,
 - podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa,
 - wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii – wiatru, słońca, wody.
4. **Cele kulturowe** skupiające się na zachowaniu resztek dziedzictwa kulturowego poprzez:
- wzmocnienie opieki konserwatorskiej nad całością dziedzictwa kulturowego gminy,
 - właściwe utrzymanie zabytków.
5. **Cele przestrzenne** polegające na wprowadzaniu ładu w zabudowie:
- zabudowa w pierwszej kolejności wolnych terenów plombowych,
 - zapewnianie odpowiednich standardów obsługi komunikacyjnej terenów zabudowanych i wyposażenie ich w infrastrukturę techniczną,
 - kształtowanie trwałych struktur funkcjonalno-przestrzennych przez wykorzystanie powstałych w procesie historycznym związków między walorami środowiska a dziedzictwem kultury, czego rezultatem są zabytkowe układy urbanistyczne,
 - propagowanie wzorców dobrej architektury nawiązujących do tradycji lokalnych, wprowadzanie materiałów budowlanych harmonizujących z krajobrazem, podnoszenie estetyki pojedynczych zagród,
 - dążenie do odtworzenia i przekształcenia przestrzeni, nie zaś zajmowania nowych terenów pod zabudowę.

III. GŁÓWNE UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY

Uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne wynikające ze stanu zagospodarowania oraz aktów prawa obowiązujących na terenie gminy - mocne i słabe strony rozwoju gminy.

1. Uwarunkowania zewnętrzne

Szanse rozwoju gminy	Zagrożenia rozwoju gminy
<ul style="list-style-type: none">• działania na rzecz integracji z Unią Europejską,• wprowadzenie w życie „Paktu dla rolnictwa i obszarów wiejskich”,• wdrażanie reformy samorządowej, wzrost dochodów gminy,• dalszy spadek stopy inflacji i oprocentowania kredytów,• utrwalanie się przekształceń własnościowych i restrukturyzacji gospodarki,• korzystne przemiany prawne dot. finansów gmin, wzrost udziału gmin w podatkach od osób fizycznych i prawnych,• wdrażanie reformy ubezpieczeń, oświaty, służby zdrowia,• udział gminy w strukturze obszaru funkcjonalnego „Zielone Płuca Polski”,• bezpośredni dostęp do dróg wojewódzkich 544, 616 i 617.	<ul style="list-style-type: none">• nieukształtowana polityka państwa w stosunku do rolnictwa,• utrzymywanie się wysokooprocentowanych kredytów,• brak zainteresowania kapitału zagranicznego inwestowaniem na obszarach wiejskich,• znaczne zwiększenie zadań własnych gminy (oświata, służba zdrowia, opieka społeczna) bez zapewnienia wystarczających środków finansowych,• pogłębiające się niedoinwestowanie sfery budżetowej,• bezrobocie,• bariera edukacyjna dla młodzieży wiejskiej z tytułu obniżającej się zamożności mieszkańców, ograniczonej dostępności do szybko rozwijającego się świata nauki,• rosnące zagrożenie chorobami społecznymi (gruźlica, choroby układu pokarmowego, choroby psychiczne),• rosnąca przestępczość i patologia społeczna,• niedostosowanie polskiego systemu prawnego do norm europejskich – zmiany prawne będą miały zapewne wpływ na wszystkie dziedziny życia gminy,• zbyt powolne tempo inwestycji drogowych nie nadążające za żywiołowym rozwojem komunikacji,• przestarzałe ustawy (np. prawo wodne), a także rozporządzenia, zarządzenia wewnętrzne, niespójne lub wzajemnie nie skorelowane,• wzrastające wraz z rozwojem demokracji protesty mieszkańców przeciw lokalizacji obiektów o przeznaczeniu ogólnospołecznym, hamujące często procesy inwestycyjne i dochodzenie do odpowiednich standardów zabudowy.

2. Uwarunkowania wewnętrzne – mocne i słabe strony

2.1. Uwarunkowania przyrodnicze

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">cały obszar gminy znajduje się w granicach obszaru funkcjonalnego „Zielone Płuca Polski”,32,6% obszaru gminy to Krośnicko – Kosmowski Obszar Chronionego Krajobrazu ustanowiony Rozporządzeniem nr 21 Wojewody Mazowieckiego z 2005 r. ,biologicznie czynne rejon gminy związane z doliną Węgierki i jej dopływów, stanowiące korytarze ekologiczne o randze lokalnej,w sieci ECONET-POLSKA gm. Czernice Borowe leży w sąsiedztwie olbrzymiego obszaru węzłowego o znaczeniu międzynarodowym, związanego z Puszcą Kurpiowską,obszary źródliskowe rzek: Pełty i Smolanki,czyste powietrze i niezdegradowane środowisko przyrodnicze z uwagi na brak lokalnych źródeł emisji,wysoki udział użytków rolnych w powierzchni ogólnej gminy – 86,1%, przy średniej dla powiatu i województwa ok. 65%,wysoki udział gruntów ornych w powierzchni ogólnej gminy – 73,9%, przy średniej dla powiatu 42,4%,wysoka wartość rolniczej przestrzeni produkcyjnej IUNG – 82,3 punkty – wskaźnik jeden z 3 najwyższych w byłym woj. ciechanowskim,udokumentowane złoża kruszywa naturalnego Pierzchały o zasobach geologicznych 449 tys. ton i przemysłowych 342 tys. ton,zatwierdzone zasoby dyspozycyjne wody 342,4 m³/h wykorzystywane obecnie w ok. 5%.	<ul style="list-style-type: none">niska lesistość obszaru gminy – 8,5%, trzykrotnie niższa niż średnia dla powiatu przasnyskiego,znaczone rozproszenie kompleksów leśnych, zwłaszcza w północnej i wschodniej części gminy, uniemożliwiające prowadzenie prawidłowej gospodarki leśnej,rekultywacja terenów nie nadążająca za eksploatowanymi złożami kruszyw.

2.2. Uwarunkowania kulturowe

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">wysoka tożsamość kulturowa środowiska i regionu,silny ośrodek kultu religijnego w Rostkowie na skalę ponadlokalną.	<ul style="list-style-type: none">niska atrakcyjność miejsc i obiektów o wartościach kulturowych,źle zachowane zabytki budownictwa ogólnego,gmina słabo rozpoznana archeologicznie.

2. Uwarunkowania wewnętrzne – mocne i słabe strony

2.1. Uwarunkowania przyrodnicze

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">cały obszar gminy znajduje się w granicach obszaru funkcjonalnego „Zielone Płuca Polski”,32,6% obszaru gminy to Krośnicko – Kosmowski Obszar Chronionego Krajobrazu ustanowiony Rozporządzeniem nr 21 Wojewody Mazowieckiego z 2005 r. ,biologicznie czynne rejony gminy związane z doliną Węgierki i jej dopływów, stanowiące korytarze ekologiczne o randze lokalnej,w sieci ECONET-POLSKA gm. Czernice Borowe leży w sąsiedztwie olbrzymiego obszaru węzłowego o znaczeniu międzynarodowym, związanego z Puszczą Kurpiowską,obszary źródłiskowe rzek: Pełty i Smolanki,czyste powietrze i niezdegradowane środowisko przyrodnicze z uwagi na brak lokalnych źródeł emisji,wysoki udział użytków rolnych w powierzchni ogólnej gminy – 86,1%, przy średniej dla powiatu i województwa ok. 65%,wysoki udział gruntów ornych w powierzchni ogólnej gminy – 73,9%, przy średniej dla powiatu 42,4%,wysoka wartość rolniczej przestrzeni produkcyjnej IUNG – 82,3 punkty – wskaźnik jeden z 3 najwyższych w byłym woj. ciechanowskim,udokumentowane złoża kruszywa naturalnego Pierzchały o zasobach geologicznych 449 tys. ton i przemysłowych 342 tys. ton,zatwierdzone zasoby dyspozycyjne wody 342,4 m³/h wykorzystywane obecnie w ok. 5%.	<ul style="list-style-type: none">niska lesistość obszaru gminy – 8,5%, trzykrotnie niższa niż średnia dla powiatu przasnyskiego,znaczone rozproszenie kompleksów leśnych, zwłaszcza w północnej i wschodniej części gminy, uniemożliwiające prowadzenie prawidłowej gospodarki leśnej,rekultywacja terenów nie nadążająca za eksploatowanymi złożami kruszyw.

2.2. Uwarunkowania kulturowe

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">wysoka tożsamość kulturowa środowiska i regionu,silny ośrodek kultu religijnego w Rostkowie na skalę ponadlokalną.	<ul style="list-style-type: none">niska atrakcyjność miejsc i obiektów o wartościach kulturowych,źle zachowane zabytki budownictwa ogólnego,gmina słabo rozpoznana archeologicznie.

2.3. Uwarunkowania w zakresie infrastruktury gospodarczej i społecznej

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • sieć zagród rolniczych – warsztatów indywidualnej gospodarki rolnej o zróżnicowanym stopniu nowoczesności i wyposażenia w sprzęt i maszyny rolnicze, • korzystne przekształcenia w strukturze gospodarstw indywidualnych – gospodarstwa duże, o pow. ponad 15 ha skupiają blisko 60% UR, • dobre warunki dla rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego, • korzystne warunki środowiskowe dla produkcji zwierzęcej i roślinnej – szczególnie uprawy roślin przemysłowych, • wysoka dochodowość gospodarstw - Gmina Czernice Borowe jest jedną z 11 gmin w byłym woj. ciechanowskim, gdzie średni dochód na jedno gospodarstwo wyniósł w 1996 r. ponad 20 000 zł, • wysoka produktywność gospodarstw – 89,5% prowadziło działalność głównie lub wyłącznie na rynek. 	<ul style="list-style-type: none"> • monofunkcyjny rozwój obszaru ukierunkowany wyłącznie na produkcję surowca rolnego, brak uzupełniających form gospodarowania jak przetwórstwo, przechowalnictwo, rzemiosło wiejskie, • na przestrzeni ostatnich 10 lat znaczny spadek hodowli bydła, • brak uformowanego systemu dystrybucji wyprodukowanego surowca, niekorzystne warunki zbytu produktów rolnych, • obniżająca się zamożność ludności gminy, brak własnego kapitału inwestycyjnego wpływające hamująco na rozwój prywatnej przedsiębiorczości, • postawy roszczeniowe utrwalające bierność mieszkańców wsi ukierunkowaną na „zasiłkowe” wspomaganie bezrobotnych, szczególnie tam gdzie istniały państwowe gospodarstwa rolne, • zerowy potencjał przemysłowy gminy, • szacuje się, że ponad połowa istniejącej substancji mieszkaniowej jest dekapitalizowana, wymaga remontów, modernizacji, wyposażenia w instalacje techniczne, • spadek w ostatnich latach ruchu budowlanego, • postępująca dewastacja majątku trwałego po państwowych gospodarstwach rolnych, • niedoinwestowanie w zakresie usług oświaty, służby zdrowia, opieki społecznej.

2.4. Uwarunkowania w zakresie infrastruktury technicznej i komunikacji

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • wysoki stopień zwodociągowania gminy, • bezpośredni dostęp do nadrzędnego układu drogowego – dróg wojewódzkich nr 616, 544 i 617 	<ul style="list-style-type: none"> • brak synchronizacji w budowie wodociągów i systemów kanalizacyjnych, • brak sieci kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków, • nierozwiązany problem gospodarki odpadami komunalnymi – brak składowiska odpadów, • gmina nie posiada sieci gazu ziemnego, • stan techniczny dróg nie odpowiadający normom.

2.5. Uwarunkowania demograficzne

Mocne strony	Słabe strony
	<ul style="list-style-type: none">• zaludnienie gminy kształtują te same zjawiska demograficzne, które występują na obszarach północno-wschodniej Polski – bardzo niski przyrost naturalny i ujemne saldo migracji; gmina jest obszarem typowo odpływowym z przyrostem naturalnym zbliżającym się do zera i saldem migracji – 56 na 1000 mieszkańców,• występujące oznaki deformacji demograficznej – młodzież w wieku 1-17 l. wynosi ok. 28% populacji (z tendencją malejącą), a więc mniej od progowych 33%,• bardzo wysoki wskaźnik obciążenia demograficznego wynoszący 88,9 osób w wieku nieprodukcyjnym (przed i poprodukcyjny) na 100 osób w wieku produkcyjnym, co jest sygnałem starzenia się ludności gminy.

Prognoza demograficzna

Przekształcenia gospodarstw domowych na wsi w prognozie do 2020 r. będą postępowały w kierunku zwiększania się liczby gospodarstw 1 i 2 osobowych, z utrzymującymi się prawie na jednym poziomie gospodarstwami 3 i 4 osobowymi i zdecydowanym zmniejszaniem się liczby gospodarstw domowych ponad 5-osobowych.

Według prognozy gospodarstw domowych 1996-2020 Bolesławskiego, ludność wiejska w byłym woj. ciechanowskim ma się zmniejszyć o ok. 4%. Przyjmuje się, że taki spadek wystąpi w gm. Czernice Borowe niezależnie od zmiany granic administracyjnych. Należy się więc spodziewać, że gmina w 2020 r. liczyć będzie ok. 4 100 osób, jeżeli tempo spadku ludności zmaleje, czego oznaki daje się zauważyć na przestrzeni ostatnich lat 1996-1999.

IV. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W WYDZIELONYCH STREFACH, OBSZRACH, TERENACH

Dla sformułowania działań związanych z realizacją podstawowych celów rozwoju dokonuje się trójstopniowego podziału gminy na:

- **strefy**
- **obszary**
- **tereny**

S T R E F Y

STREFA A Strefa rolniczej przestrzeni produkcyjnej na glebach słabych, z osadnictwem w przeważającym stopniu skupionym w niewielkich jednostkach obejmująca północną i północno-wschodnią część gminy.

W zagospodarowaniu Strefy A należy kierować się następującymi zasadami:

1. w zakresie budownictwa i ochrony krajobrazu:

- działalność inwestycyjną kierować przede wszystkim na tereny przeznaczone pod zabudowę w uprzednio sporządzonych planach zagospodarowania, które uzyskały zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze,
- nowe tereny pod zabudowę wyznaczać w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących skupisk, przy drogach wyposażonych w infrastrukturę techniczną,
- ograniczać lokalizację obiektów mogących powodować dewastację środowiska,
- rekultywować systematycznie tereny poeksploatacyjne,
- dążyć do harmonii zabudowy z otaczającym krajobrazem, ochrony dziedzictwa kulturowego,
- zabudowania po likwidowanych gospodarstwach rolnych przeznaczać pod letnie domy mieszkalne dla ludności miejskiej lub przekształcać w gospodarstwa agroturystyczne;

2. w zakresie gospodarki leśnej:

- zalesiać grunty marginalne dla rolnictwa,
- zwiększać funkcje ochronne lasów,
- wzmacniać odporność biologiczną środowiska przyrodniczego;

3. w zakresie gospodarki rolnej i melioracji:

- ukierunkować działania na kontynuację produkcji rolnej z wykorzystaniem istniejących warsztatów jakimi są gospodarstwa indywidualne oraz ośrodki po zlikwidowanych gospodarstwach państwowych lub spółdzielczych,
- przekształcenia strukturalne gospodarstw powinny zmierzać do zwiększania ich areалу, łączenia gruntów po gospodarstwach upadających, tworzenia gospodarstw rodzinnych, scalania gruntów w drodze wolnorynkowego obrotu ziemią lub ograniczonych przetargów,
- kształtowanie przestrzeni rolniczej podporządkować zachowaniu równowagi ekologicznej,
- wdrażać zasady ekorozwoju i rolnictwa organicznego.

STREFA B Strefa rolniczej przestrzeni produkcyjnej na glebach dobrych i bardzo dobrych z osadnictwem w przewadze skoncentrowanym, obejmująca południową część gminy.

W granicach strefy znajduje się:

- fragment Krosnicko-Kosmowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu ustanowiony na mocy Rozporządzenia nr 21 Wojewody Mazowieckiego z dnia 15 kwietnia 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. nr 91 z 25 kwietnia 2005 r.).

W zagospodarowaniu Strefy B należy przestrzegać zasad gospodarowania w Obszarze Chronionego Krajobrazu ustalonych w Rozporządzeniu nr 21 Wojewody Mazowieckiego, zachować kontynuację produkcji rolnej z wykorzystaniem istniejących warsztatów jakimi są indywidualne gospodarstwa rolne oraz ośrodki po zlikwidowanych państwowych gospodarstwach rolnych, z uwzględnieniem:

1. w zakresie budownictwa i architektury krajobrazu:

- działalność inwestycyjną kierować przede wszystkim na tereny przeznaczone pod zabudowę w uprzednio sporządzonych planach zagospodarowania, które uzyskały zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze,
- zaniechać lokalizacji i rozbudowy obiektów mogących znacząco oddziaływać na środowisko, mogących powodować dewastację środowiska – gleby, roślinności,
- przestrzegać, aby warsztaty produkcji rolnej zlokalizowane na terenach objętych ochroną lub w ich sąsiedztwie, wyposażone były w urządzenia zapobiegające zanieczyszczaniu środowiska,
- chronić przed zabudową tereny szczególnie cenne pod względem przyrodniczym,
- zabudowę i urządzenia techniczne harmonizować z otaczającym krajobrazem,
- zagrody po likwidowanych gospodarstwach rolnych przeznaczać na letnie domy mieszkalne,
- ograniczyć przekształcanie powierzchni ziemi,
- otoczyć szczególną opieką i ochroną zabytki architektury i przyrody,
- dążyć do zachowania walorów krajobrazowych i dziedzictwa kulturowego wsi;

2. w zakresie gospodarki leśnej:

- objąć szczególną ochroną roślinność łągową,
- zalesić i zadrzewić grunty marginalne dla rolnictwa,
- wzmocnić odporność biologiczną środowiska przyrodniczego przez zachowanie zadrzewień, remiz, poletek żerowych, łągowisk, tras wędrówek zwierzęcy przy utrzymaniu ich spójności biologicznej,
- wykluczyć przeznaczanie terenów leśnych pod zabudowę;

3. w zakresie gospodarki rolnej i melioracji:

- zwiększyć małą retencję na rz. Węgiec,
- zaniechać melioracji nadrzecznych kompleksów łąkowych, zachować roślinność łągową w stanie naturalnym,

- dążyć do utrzymania nienawożonych pasów ochronnych gruntu wzdłuż cieków wodnych,
- preferować wykorzystanie rolnicze obszarów zalewowych w formie trwałych łąk i pastwisk,
- wprowadzać ekologiczne i organiczne metody uprawy roślin,
- przy nawożeniu stosować dawki optymalne dla gleb i potrzeb pokarmowych uprawianych roślin.

4. w zakresie aktywizacji gospodarczej obszaru powinno się uwzględnić:

- zrzeszanie się właścicieli gospodarstw rolnych dla koordynowania działań poszczególnych producentów żywności, nawiązywania kontaktów z zewnętrznymi instytucjami, zwłaszcza odbiorcami produktów rolnych,
- dostosowanie kierunku produkcji rolnej do warunków środowiska i zmian koniunkturalnych na rynkach zbytu,
- organizowanie zakładów przetwórczych i przechowalnictwa,
- podejmowanie przedsięwzięć niskonakładowych jak: rolnictwo ekologiczne, drobna wytwórczość.

O B S Z A R Y

W granicach poszczególnych stref wyodrębnia się obszary o następujących funkcjach:

- **obszary upraw polowych,**
- **obszary leśne,**
- **obszary łąkowo – pastwiskowe,**
- **obszary o szczególnych walorach środowiska przyrodniczego, dla których ustanowiono formy ochrony,**
- **obszary o szczególnych walorach środowiska przyrodniczego do objęcia ochroną.**

O₁ OBSZARY LEŚNE ISTNIEJĄCE I PROJEKTOWANE ZALESIENIA

Uwzględniając przyrodnicze, przestrzenne i ekonomiczne uwarunkowania, ustala się potrzebę prowadzenia racjonalnego gospodarowania zasobami leśnymi. Pierwszą skuteczną ich ochroną i planowym działaniem będzie zwiększenie lesistości obszarów przez zalesianie gruntów marginalnych dla rolnictwa, traktując to również jako formę użytkowania ziemi przeciwdziałającą jej odłogowaniu. Realizacja modelu wzrostu lesistości w gminie opierać się będzie na koncentracji zalesień w Obszarze Chronionego Krajobrazu, na terenach wododziałowych oraz terenach marginalnych dla rolnictwa.

Podstawą określenia kierunków działań jest wyznaczenie granicy rolno-leśnej, która wskaże główne zwarte kompleksy leśne, łącząc je w przestrzenne układy przyrodnicze w skali gminy, w powiązaniu w regionem. W układy te powinny być włączone grunty opanowane sukcesją naturalną gatunków drzew i krzewów, zwiększające tym samym powierzchnię obszarów biologicznie czynnych i różnorodność krajobrazu.

Ustala się następujące kierunki działań na obszarach leśnych:

- kształtowanie wielofunkcyjnych, bogatych pod względem składu gatunkowego i struktury zespołów leśnych na wzór zbiorowisk naturalnych,
- zakładanie upraw leśnych zgodnie z naturalnym kierunkiem hodowli, dążąc do restytucji ekosystemów leśnych,
- preferowanie różnorodności ekosystemów leśnych zgodnie z uwarunkowaniami środowiskowymi,
- restytucja i ochrona lasów łągowych,
- przy zalesianiu gruntów porolnych i nieużytków pozostawianie istniejącego zadrzewienia, oczek wodnych, a nawet sukcesji naturalnej bez ingerencji człowieka,
- wydłużanie wieku rębności lasów,
- wprowadzanie zadrzewień śródpolnych, szczególnie w południowej części gminy, traktując je jako równoważny z zalesieniami czynnik ochrony i użytkowania przestrzeni produkcyjnej,
- zwiększanie lesistości zlewni jako działania promocyjnego dla zwiększenia jej retencyjności,
- zakładanie w sąsiedztwie głównych kompleksów leśnych gospodarstw leśno-rolnych, w których stosowane będą formy rolnictwa ekologicznego, nastawionych na zakładanie poza ekosystemami leśnymi plantacji drzew szybko rosnących, zapewniających produkcję surowca drzewnego dla potrzeb przemysłu i energetyki.

O₂ OBSZARY ROLNICTWA EKSTENSYWNEGO NA GLEBACH SŁABYCH O EKOLOGICZNYM I ORGANICZNYM CHARAKTERZE PRODUKCJI

O₃ OBSZARY ROLNICTWA INTENSYWNEGO NA GLEBACH DOBRYCH I BARDZO DOBRYCH OPRZEWAŻAJĄCYM ROŚLINNYM KIERUNKU PRODUKCJI

Kierunki działań na obszarach rolniczych powinny zmierzać do:

- zmiany struktury gospodarstw w kierunku scalania i koncentracji ziemi uprawnej,
- wprowadzania rolnictwa alternatywnego i upraw organicznych opartych o nawożenie naturalne, ograniczenie stosowania nawozów sztucznych i środków ochrony roślin,
- dostosowania kierunku produkcji rolnej do warunków środowiska,
- tworzenia warunków podnoszenia kultury agrarnej i wielofunkcyjności rolnictwa z zachowaniem równowagi ekologicznej środowiska,
- podejmowania przedsięwzięć niskonakładowych takich jak przechowalnictwo płodów rolnych, drobna wytwórczość itp. w celu przełamania monofunkcyjności rolnictwa,
- tworzenia grup producenckich, wspólnego użytkowania maszyn i urządzeń rolniczych, które mogłyby liczyć na wsparcie budżetu państwa,
- zrzeszania się właścicieli gospodarstw rolnych dla koordynowania działań poszczególnych producentów żywności, nawiązywania kontaktów z zewnętrznymi instytucjami, zwłaszcza odbiorcami produktów rolnych,
- tworzenia giełd zdrowej żywności, które mogą wzmocnić pozycję rolników w stosunkach z odbiorcami płodów rolnych, dać możliwość prowadzenia sprzedaży hurtowej wytworzonej żywności,
- wprowadzania preferencji kredytowych dla rolników powiększających gospodarstwa, przejmujących gospodarstwa po rodzicach, bądź zrzeszających się w gospodarstwach rodzinnych itp.
- modernizacji, unowocześniania i wzbogacania o nowe funkcje zagród rolniczych, które nadal będą podstawowym warsztatem pracy w rolnictwie, użytkowanym w harmonii ze środowiskiem, z uwzględnieniem form gwarantujących dbałość o architekturę krajobrazu,
- przekształcenia zagród po likwidowanych gospodarstwach na letnie domy mieszkalne,
- zalesienia gruntów marginalnych dla rolnictwa, zarówno większych kompleksów wyznaczonych granicą rolno-leśną, jak również drobnoobszarowych poza granicą rolno-leśną,
- ochrona i wprowadzanie roślinności śródpolnej i przydrożnej.

Szansą dla obszarów rolniczych - szczególnie w strefie „A” charakteryzującej się słabymi warunkami dla produkcji rolnej - jest turystyka wiejska i agroturystyka. Rozwijanie agroturystyki jest zarazem kreowaniem przedsiębiorczości oraz tworzeniem innego sposobu życia i pracy. Rozwój agroturystyki jest też jedną z form wielofunkcyjnego zagospodarowania obszarów wiejskich, umożliwiającą przede wszystkim tworzenie dodatkowych źródeł dochodu.

Turystyka wiejska, której domeną jest przestrzeń, bliskość natury i swoboda poruszania się, ma w gminie Czernice Borowe doskonałe zaplecze w postaci:

- ciszy, spokoju, stosunkowo niewielkiego ruchu,
- możliwości kontaktu z mało zmienionym i zanieczyszczonym środowiskiem przyrodniczym,
- możliwości korzystania ze zdrowej żywności, podpatrywania jej produkcji.

Rozwój agroturystyki wpływać będzie na rozwój społeczno-kulturalny obszarów wiejskich, a przede wszystkim wiązać się będzie z :

- zwiększeniem aktywności społeczności wiejskiej,
- integracją środowiska wiejskiego i współpracy w realizacji przedsięwzięć turystycznych,
- rozwojem samorządności lokalnej w powiązaniu z celami ponadlokalnymi,
- ponownym zainteresowaniem zabytkami i tradycjami wsi , które sprzyja zachowaniu dziedzictwa kulturowego, promocją kontaktów kulturowych, wzajemnego zrozumienia i współpracy pomiędzy turystami a mieszkańcami wsi,
- kontaktem z innymi wzorcami kultury,
- rozwojem osobowości mieszkańców wsi,
- poprawą jakości życia społeczności wiejskiej,
- a dla turystów cele społeczne wiążą się przede wszystkim z kontaktem z miejscową ludnością i poznaniem kultury regionu, a czasem również jej przyswajanie.

O₄ OBSZARY ŁĄKOWO-PASTWISKOWE

Obszary, które poza funkcją rolniczą uzupełniać będą ciągi powiązań przyrodniczych o znaczeniu lokalnym. Działania w obszarach tych powinny koncentrować się na:

- zachowaniu naturalnych kompleksów łąkowych,
- ochronie roślinności łąkowej i przystrumykowej dającej schronienie drobnej zwierzynie,
- wykorzystaniu zabudowy roślinnej wzdłuż cieków wodnych dla poprawy obiegu wody w zlewni rolniczej oraz ograniczania okresów nadmiaru wody i jej niedoborów.

O₅ OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

Obszar o walorach przyrodniczych rangi ponadlokalnej obejmujący zachodnią i północno-zachodnią część gminy. Zasady gospodarowania w Obszarze odpowiadają ustaleniom sprecyzowanym dla Strefy A i B.

Krośnicko-Kosmowski Obszar Chronionego Krajobrazu pokrywa się częściowo z korytarzem ekologicznym o znaczeniu krajowym, będącym częścią krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA. Koncepcja tej sieci, której opracowanie zainicjowała Międzynarodowa Unia Ochrony Przyrody zmierza do objęcia ochroną najcenniejszych ekosystemów w skali europejskiej jako systemu ochrony dziedzictwa przyrodniczego Krajów Wspólnoty Europejskiej. Według tejże koncepcji gm. Czernice Borowe leży na obrzeżu obszaru węzłowego o znaczeniu międzynarodowym związanego z Puszcą Kurpiowską.

O₆ - O₁₁ OBSZARY O WALORACH PRZYRODNICZYCH RANGI LOKALNEJ WYMAGAJĄCE USTANOWIENIA FORMY OCHRONY

W granicach gminy występują liczne obszary, które są szczególnie cenne pod względem przyrodniczym i krajobrazowym w skali lokalnej. Są to głównie tereny bagienne dające początek drobnym ciekom, lasy gospodarcze, które pomimo przekształceń zachowały wiele gatunków roślinności leśnej i łąkowej, tworzące bogactwo nis

ekologicznych. Wymagają one pozostawienia w stanie naturalnym, ewentualnie przeprowadzenia prac ratowniczych.

Wskazuje się na potrzebę ustanowienia dla niektórych z nich formy ochrony, najmniej kłopotliwej dla właścicieli gruntów, jaką jest użytek ekologiczny. Wśród tych obszarów należy wymienić:

- O₆ - korytarz ekologiczny o walorach krajobrazowo-kulturowych rangi lokalnej towarzyszący rz. Węgierce,
- O₇ - kompleks podmokły, częściowo zabagniony, porośnięty olchą na wschód od wsi Jastrzębiec stanowiący cenne siedlisko awifauny,
- O₈ - dwa zbiorniki wodne o pow. ok. 0,5 ha na trasie rz. Węgierki we wsi Kosmowo, częściowo porośnięte trzciną, wypłycone i zamulone,
- O₉ - dwa stawy na rowie melioracyjnym we wsi Żebry Idźki,
- O₁₀ - obszar trwale podmokły ze stawami we wsi Szczepanki,
- O₁₁ - niszę ekologiczną na zachód od wsi Rostkowo.

Oprócz wyżej wymienionych obszarów na szczególną pieczę zasługują pojedyncze oczka wodne w ekosystemach łąkowych zwiększające obieg wody w zlewni rolniczej, ograniczające niedobór wody w okresach suszy. W większości sytuacji przy odbudowie rowów melioracyjnych należy na odpływie z oczek wodnych wykonać budowle (przepustozastawki) umożliwiające regulację odpływu. Te niewielkie akwenty wodne po oczyszczeniu i pogłębieniu mogą służyć jako obiekty hodowlane ryb lub służyć rekreacji.

O₁₂ OBSZAR ŹRÓDLISKOWY RZEKI SMOLANKI

O₁₃ OBSZAR ŹRÓDLISKOWY RZEKI PEŁTY

Obszary o walorach przyrodniczych rangi lokalnej. Gospodarowanie na tych obszarach powinno uwzględnić:

- sprzyjanie zachowaniu naturalnych cech siedlisk hydrogenicznych poprzez odejście od stosowania zabiegów mogących obniżyć poziom wód gruntowych,
- zaniechanie zabiegów prowadzących do zmiany formy ukształtowania terenów,
- nie przeciwdziałanie naturalnej sukcesji roślinności,
- wykluczenie powstawania zanieczyszczeń powierzchniowych i punktowych gleby, wód i powietrza,
- wykluczenie gnojowicowania użytków rolnych.

O₁₄ FRAGMENT ZASOBNEGO ZBIORNIKA WÓD PODZIEMNYCH

Na terenie gminy występuje dobra izolacja użytkowych warstw wodonośnych. Niemniej obszar zbiornika wód podziemnych należy chronić przed zanieczyszczeniami powierzchniowymi. W obszarze tego zbiornika należy zaniechać gnojowicowania użytków rolnych.

O₀ FUNKCJE REKREACYJNE NA OBSZARZE CAŁEJ GMINY

Czernice Borowe nie posiadają znaczących walorów środowiska, które sprzyjać mogłyby rozwojowi funkcji rekreacyjnej. Pomimo tego tereny rolnicze gminy mogą być zapleczem dla agroturystyki. Rozwijanie przedsięwzięć agroturystycznych, podtrzymywanie ogólnie występującego popytu na usługi turystyczne, zależy przede wszystkim od mieszkańców wsi i ich zainteresowania działalnością która może być uzupełnieniem ich dochodów .

Wykreowanie gospodarki turystycznej to przede wszystkim :

- poprawa infrastruktury komunalnej,
- rewaloryzacja obiektów zabytkowych – dworów, zabytkowych domów, obiektów kultu religijnego, itp.,
- zachęcanie do adaptacji na cele turystyczne niewykorzystywanych przez rolnictwo obiektów, realizacja zabudowy w harmonii z krajobrazem i lokalnym środowiskiem,
- polepszenie jakości istniejących walorów turystycznych i ich zdolności przyciągania,
- tworzenie bazy noclegowej w oparciu o istniejącą zabudowę,
- tworzenie rynku zbytu zdrowej żywności,
- rozwijanie małego (często domowego) przetwórstwa spożywczego i gastronomicznego.

Wsie dla obsługi funkcji rekreacyjnej powinny skupiać usługi podstawowe dla ludności z zakresu handlu, usług żywieniowych i rzemieślniczych oraz pakietu turystycznego. Mogą to być usługi realizowane w powiązaniu z istniejącą zabudową jako tzw. wbudowane lub jako obiekty wolnostojące z koncentracjami zabudowy.

T E R E N Y

Jednostkami podstawowymi dla określenia kierunków zagospodarowania obszaru gminy ustala się tereny o dominujących funkcjach w granicach jednostek osadniczych:

- *mieszkaniowej w zagrodach rolniczych i jednorodzinnej nierolniczej z usługami użyteczności publicznej,*
- *przemysłowej, składowej i gospodarczej,*
- *ochrony ujęć wód*
- *stanowisk archeologicznych*
- *występowania i eksploatacji surowców mineralnych*

TERENY O FUNKCJACH PODSTAWOWYCH W STREFIE A	
<p>A₁ Jastrzębiec</p> <p>A₂ Borkowo Falenta</p> <p>A₃ Borkowo Boksy</p> <p>A₄ Pierzchały</p> <p>A₅ Olszewiec</p> <p>A₆ Grójec</p>	<p>Tereny koncentracji zabudowy mieszkaniowej, usług użyteczności publicznej oraz obiektów produkcyjnych i składowych.</p> <p>We wsiach tych pod zabudowę należy wykorzystywać przede wszystkim tereny, które uzyskały zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze w oparciu o obowiązujące dotychczas plany zagospodarowania.</p> <p>Nowe tereny przeznaczone pod zabudowę powinny być lokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy istniejącej, przy drogach wyposażonych w infrastrukturę techniczną. Dla terenów tych należy opracować plany zagospodarowania przestrzennego.</p> <p>Przewiduje się możliwość realizacji obiektów produkcyjnych i usługowych w powiązaniu z zabudową zagrodową i jednorodziną pod warunkiem jednakże, iż nie będą to obiekty mogące znacząco oddziaływać na środowisko.</p> <p>Istniejące obiekty związane z produkcją rolną i obsługą rolnictwa należy modernizować i rozbudowywać.</p> <p>Obiekty produkcyjno-usługowe powinny rozszerzać profil działalności rolniczej, przełamując tym samym monofunkcyjny sposób gospodarowania.</p>
<p>A₇ - teren prognostyczny występowania surowców mineralnych</p>	<p>Złoże PIERZCHAŁY to rozległy teren, w obrębie którego potwierdzono występowanie dużych zasobów piasku i żwiru. Zatwierdzone zasoby geologiczne złoża wynoszą 449 tys. ton, a przemysłowe 342 tys. ton.</p> <p>Eksploatacja surowca odbywa się niestety w rejonie o najcenniejszych w skali gminy walorach krajobrazowych. Za ochroną takich właśnie formacji geologicznych jak kemy, ozy i inne wzgórza polodowcowe występują przyrodnicy. Ochrony wymagają również towarzyszące im olbrzymie głazy narzutowe uznawane za pomniki przyrody (głazy w Pierzchałach) i głazowiska. Eksploatacja surowców na tych cennych terenach doprowadza do nieodwracalnej dewastacji środowiska.</p> <p>Na obszarze północno-wschodniej części gminy, wskazanym jako cenny krajobrazowo i kulturowo, należy przeprowadzić pełne rozpoznanie przyrodnicze i pod tym kątem rozpatrywać dopuszczalny zasięg działalności gospodarczej.</p>

<p>A₈ - ujęcie wód głębinowych dla wodociągu zbiorowego ze strefą ochrony sanitarnej</p>	<p>Strefa ochrony zewnętrznej pośredniej wokół studni głębinowej we wsi Borkowo Falenta. Przeznaczenie terenów w granicach strefy nie ulega zmianie, ustanowione są jednakże rygory w ich użytkowaniu zawarte w decyzji wodno-prawnej wydanej przez Wojewodę Ciechanowskiego.</p>
<p>Stanowiska archeologiczne</p>	<p>Tereny oznaczone jako stanowiska archeologiczne wymagają dokładnego przebadania. Wszelkie prace ziemne na tych terenach powinny być prowadzone pod nadzorem archeologicznym.</p> <p>O wszelkich przypadkowych znaleziskach należy natychmiast informować Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.</p>
<p>Tereny otwarte – zabudowa kolonijna</p>	<p>Nie przewiduje się zapotrzebowania na tereny pod zabudowę zagrodową. Ilość gospodarstw będzie ulegała zmniejszeniu na korzyść wzrostu ich powierzchni. Zakłada się, iż nowe zagrody rolnicze powstawać będą sporadycznie, głównie zaś będą to przebudowy i rozbudowy zagród istniejących. Jeżeli jednakże zajdzie potrzeba budowy nowej zagrody to należy ją lokalizować w powiązaniu z użytkami rolnymi, przy istniejących drogach wyposażonych w infrastrukturę techniczną.</p> <p>Funkcja zagrody powinna być rozszerzona o obiekty związane z przechowywaniem oraz przetwórstwem produktów rolnych.</p>

<p align="center">TERENY O FUNKCJACH PODSTAWOWYCH W STREFIE B</p>	
<p>B₁ Czernice Borowe</p>	<p>Siedziba władz samorządowych, tereny koncentracji zabudowy zagrodowej, jednorodzinnej nierolniczej oraz koncentracji usług ponadpodstawowych i obiektów gospodarczo-przemysłowych.</p> <p>Zabudowę mieszkaniową należy kierować przede wszystkim na tereny które przeznaczone były na ten cel w dotychczas sporządzonych planach zagospodarowania oraz uzyskały zgodę na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze, lub na tereny przyległe do istniejącej zabudowy, przy drogach wyposażonych w infrastrukturę techniczną. Udostępnienie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową będzie wymagało sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.</p> <p>Należy dążyć do segregacji funkcji w granicach jednostki, tzn. koncentracji zabudowy mieszkaniowej, gospodarczej i przemysłowej, usług użyteczności publicznej we wcześniej wykształconych zgrupowaniach.</p> <p>Unikać należy lokalizowania w skupiskach zabudowy mieszkaniowej usług, które mogłyby być uciążliwe dla mieszkańców zarówno z racji procesów technologicznych, jak i zwiększonego ruchu pojazdów.</p> <p><i>Dla podkreślenia i wzmocnienia nadrzędnej funkcji usługowej wsi gminnej celowe jest wyznaczenie w centrum wsi przestrzeni publicznej. Przestrzeń ta będzie skupiskiem zabudowy usługowej w powiązaniu z układem komunikacyjnym, o największej intensywności społecznych oddziaływań. Powinna ona połączyć ważne węzły funkcjonalne – ośrodek kultury religijnej, władzy świeckiej, usług kultury, oświaty, handlu itp.</i></p> <p><i>Przestrzeń publiczna powinna posiadać odpowiednią atrakcyjność w kategorii kompozycji przestrzennej i programu użytkowego, wzbogacona detalami architektonicznymi: małą architekturą, ławkami, tablicami informacyjnymi, zielenią, oświetleniem.</i></p>

<p>B₂ Rostkowo</p>	<p>Wieś Rostkowo oprócz funkcji mieszkaniowo-usługowej posiada dodatkową funkcję – turystyczną o znaczeniu ponadlokalnym, związaną z kultem religijnym Św. Stanisława Kostki.</p> <p>Rozbudowa bazy turystycznej na potrzeby pielgrzymujących ludzi powinna wiązać się z przystosowaniem istniejącej substancji mieszkaniowej na zaplecze noclegowe, rozwijania usług podstawowych z zakresu handlu, usług żywieniowych oraz zapewnienia podstawowych urządzeń sanitarnych.</p> <p><i>Podkreśleniu wartości zabytkowego kompleksu wsi Rostkowo posłużyć powinno wyodrębnienie przestrzeni publicznej</i></p> <p><i>Przestrzeń ta o wyraźnej funkcji kulturowej musi uzyskać właściwą tej kategorii oprawę. Walory kompozycji przestrzennej programu użytkowego należy konstruować w powiązaniu z obsługą komunikacyjną (podjazdy, parkingi, miejsca zgromadzeń).</i></p> <p><i>Przestrzeń publiczna w Rostkowie posiada już obecnie strukturę czytelną skupiającą się wokół kościoła i zabytkowego parku. Kult religijny nadaje temu centrum wyraźną identyfikację przestrzeni którą należy uporządkować i uzupełnić o detale architektoniczne – oświetlenie, małą architekturę, zieleń, ławki, ścieżki kultowe.</i></p> <p><i>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla przestrzeni publicznej należy opracować pod ścisłym nadzorem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.</i></p>
<p>B₃ Pawłówko B₄ Pawłowo Kościel. B₅ Zberoz B₆ Węgra B₇ Chojnowo B₈ Obrębiec B₉ Turowo B₁₀ Nałęczce B₁₁ Szczepanki B₁₂ Chrostowo W. B₁₃ Zembrzus Wielki</p>	<p>Tereny koncentracji zabudowy mieszkaniowej, usług użyteczności publicznej oraz obiektów produkcyjnych i gospodarczych. Ogólnie zasady realizacji zabudowy należy przyjąć analogicznie jak dla terenów koncentracji zabudowy w Strefie A.</p> <p>Ośrodki po byłych państwowych gospodarstwach rolnych po restrukturyzacji, pełnić będą nadal funkcje zaplecza dla gospodarstw rolnych wielkoobszarowych.</p> <p>Ośrodki te powinny być rozbudowywane o nowe funkcje związane z obsługą rolnictwa, drobną wytwórczością i przechowalnictwem produktów rolnych. Alternatywnie mogą one przyjmować nowe funkcje, włącznie z agroturystyką (np. stadniny – wczasy w siodle).</p>
<p>B₁₄, B₁₅ - tereny prognostyczne występowania surowców mineralnych</p>	<p>Złoże CHOJNOWO (B14) – składające się z piasków i żwirów.</p> <p>Złoże ZBEROŻ (B15) – stanowią czwartorzędowe piaski kwarcowe przydatne dla potrzeb lokalnych, głównie drogownictwa. Złoże eksploatowane w niewielkim zakresie – wydobyte zaniechane.</p> <p>Wszystkie złoża na terenie gminy są eksploatowane fragmentarycznie i chaotycznie. Dla prawidłowej gospodarki zasobami konieczne jest przeprowadzenie kompleksowych badań geologicznych i ustalenie obszarów, na których jest uzasadnione ekonomicznie i przyrodniczo wydobywanie surowca. Ścisłym nadzorem należy objąć i egzekwować przeprowadzanie rekultywacji wykorzystanego złoża.</p>
<p>B₁₆, B₁₇ - ujęcia wód głębinowych dla wodociągów zbiorowych ze strefami ochrony sanitarnej</p>	<p>Strefy ochrony zewnętrznej pośredniej wokół studni głębinowej we wsi Pawłowo Kościelne (B17) i Czernice Borowe (B16). Przeznaczenie terenów w granicach strefy nie ulega zmianie, ustanowione są jednakże rygory w ich użytkowaniu zawarte w decyzji wodno-prawnej wydanej przez Wojewodę Ciechanowskiego.</p>

Stanowiska archeologiczne	<p>Tereny oznaczone jako stanowiska archeologiczne wymagają dokładnego przebadania. Wszelkie prace ziemne na tych terenach powinny być prowadzone pod nadzorem archeologicznym.</p> <p>O wszelkich przypadkowych znaleziskach należy natychmiast informować Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.</p>
Tereny otwarte – zabudowa kolonijna	Zasady realizacji zabudowy na terenach otwartych analogicznie jak w Strefie "A".

Zarówno w Strefie A jak i w Strefie B należy prowadzić działania mające na celu ochronę istniejących walorów środowiska, a także usuwające dysharmonię i przywracające – tam gdzie to możliwe – dawne wartości krajobrazu kulturowego. Zasadą w kształtowaniu jest harmonijne łączenie nowych elementów z mającymi walory historyczne.

Działania w tym zakresie powinny uwzględniać:

- ochronę zabytkowych dóbr kultury;
- planowanie nowych zespołów zabudowy zgodnie z historycznymi uwarunkowaniami poszczególnych obszarów, tj. w okolicach drobnoszlacheckich osiedla nieregularne, rozluźnione, ściśle dostosowane do warunków terenowych, możliwe bogato wyposażone w zieleń (najlepiej lokalną). Z kolei we wsiach zwartych dopełnienie zabudowy istniejącej i rozwijanie w zespołach uporządkowanych przestrzennie;
- maksymalne ograniczenie obudowy dróg wojewódzkich;
- w maksymalnym stopniu odtwarzanie zalesień, zwłaszcza na glebach słabych;
- objęcie ochroną krajobrazu dolinę Węgierki oraz obszar wzgórz morenowych leżących w okolicy wsi Smoleń (północno-wschodnia część gminy). Jakikolwiek działania zmieniające na większym obszarze tamtejszy krajobraz winny być poprzedzone studiami w zakresie oddziaływania na środowisko, których wyniki będą wiążącymi dla planistów;
- unikanie lokalizowania na terenie gminy obiektów wielkogabarytowych oraz inwestycji dewastujących znaczne połacie terenu (np. wielkie zwirownie);
- utrzymywanie historycznych podziałów własnościowych, a zwłaszcza form utrwalających je (np. zadrzewienia, kopce);
- dążenie do przekształceń obiektów dysharmonizujących z formami tradycyjnymi w kierunku związania ich z historycznym otoczeniem;
- zastępowanie linii napowietrznych kablami podziemnymi;
- stosowanie przy nowych inwestycjach form wynikających z lokalnego historycznego dorobku, zarówno w planowaniu siedlisk, jak i poszczególnych obiektów i tzw. „małej architektury”, najlepiej małej miejscowości czy najbliższej okolicy. Przykładowo najwłaściwszą formą wiejskiego domu jest parterowy ze stromym dachem (poddasze może być użytkowe), mający podłogę parteru nie wyżej niż 0,5 m ponad otaczający teren;
- wskazane wykonanie studiów panoram z uwagi na liczne miejsca posiadające wybitne (w skali Mazowsza) walory ekspozycyjne. Winny doprowadzić one do określenia miejsc widokowych i wyznaczenia ograniczeń w przekształceniach wybranych terenów.

V. OBSZARY OBJĘTE OCHRONĄ NA PODSTAWIE PRZEPISÓW SZCZEGÓLNYCH LUB WSKAZANE DO OBJĘCIA OCHRONĄ ORAZ ZASADY ICH OCHRONY I INSTRUMENTY REALIZACJI POLITYKI NA TYCH OBSZARACH

1. Zielone Płuca Polski

Cała gmina jest włączona w Zielone Płuca Polski w ramach dawnego woj. ciechanowskiego.

Podstawowym celem rozwoju ZPP jest dążenie do zachowania i odtworzenia naturalnych walorów środowiska przy stosowaniu umiarkowanych działań społecznych i gospodarczych aktywizujących ten obszar.

Zakładany w strategii ZPP rozwój wielofunkcyjny ekologicznie uwarunkowanego obszaru opiera się na następujących zasadach:

- poprawa stanu środowiska do poziomu wyznaczonego normami europejskimi,
- utrzymanie istniejącej sieci osadniczej w granicach zainwestowania z jednoczesną przebudową gospodarki wodno-ściekowej,
- rozwój usług dla ludności, rolnictwa,
- umiarkowany rozwój turystyki z ukierunkowaniem na formy krajoznawcze,
- dominacja gospodarki rolnej z ograniczeniem chemizacji – rolnictwo ekologiczne,
- zmiana struktury hodowli zwierzęcej – dominacja hodowli bydła i drobiu na bazie użytków zielonych,
- ograniczenie areałów podlegających melioracji, położenie nacisku na melioracje ekologiczne odwadniająco - nawadniające,
- podniesienie wieku rębności lasów i rezygnacja ze zrębów całkowitych,
- maksymalne dolesienia w celu odbudowy i rekonstrukcji ciągów ekologicznych, ochrony cieków oraz zagospodarowania ziem o niskiej jakości,
- racjonalna gospodarka łowiecka o zadaniach hodowlanych,
- dążenie do rozwoju zakładów przemysłowych opartych na miejscowej bazie surowcowej, wykluczenie przemysłu uciążliwego,
- prowadzenie skutecznych działań dla ograniczenia zanieczyszczeń wód i powietrza.

Instrumenty, które pozwolą na wprowadzenie zasad ekorozwoju obszaru w dobie gospodarki wolnorynkowej to głównie instrumenty ekonomiczne promujące rozwiązania i działania gospodarcze, które są zgodne z walorami środowiska oraz wymogami jego ochrony: ulgi podatkowe, subwencje i tanie kredyty, tworzenie możliwości rekompensat, np. dla rolników ograniczających intensywne formy gospodarowania. W obecnej sytuacji finansowej państwa nie należy spodziewać się znaczących instrumentów ekonomicznych, należy więc skupić się w pierwszym rzędzie na tych formach gospodarki, które są zgodne z uwarunkowaniami gminy tradycyjnie przynoszą najlepsze wyniki.

2. Obszar Chronionego Krajobrazu

W granicach gminy znajduje się fragment Krośnicko-Kosmowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu **ustanowionego Rozporządzeniem nr 21 Wojewody Mazowieckiego z dnia 15 kwietnia 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. nr 91 z 25 kwietnia 2005 r.)**

Łączna powierzchnia Obszaru wynosi w gminie 9 808,31 ha. Zasady ochrony i gospodarowania na Obszarze zawiera wyżej wymienione rozporządzenie i odpowiadają one ustaleniom dla Strefy A i B.

3. Projektowane obszary do objęcia ochroną i ustanowienie formy ochrony

Na ochronę zasługują ekosystemy zbliżone do naturalnych o cechach m.in. hydrogenicznych, biocenotycznych, fizjocenotycznych. W obrębie gminy wyróżnia się następujące obszary, dla których należy ustanowić formę ochrony:

- obszary źródliskowe rz. Pełty i Smolanki,
- korytarz ekologiczny o walorach krajobrazowo-kulturowych towarzyszący rz. Węgierce,
- kompleks bagienny na wschód od wsi Jastrzębiec,
- zbiorniki wodne na rz. Węgierce koło wsi Kosmowo,
- stawy na rowie melioracyjnym we wsi Żaby Idźki,
- obszar trwale podmokły ze stawem we wsi Szczepanki,
- nisza ekologiczna koło Rostkowa.

4. Pomniki przyrody ożywionej i nieożywionej

Za pomniki przyrody ożywionej uznane zostały:

- 4 lipy drobnolistne na terenie PGR Chojnowo,
- klon srebrzysty na terenie parku w Chojnowie,
- 2 dęby szypułkowe w leśnictwie Chojnowo,
- 2 jesiony wyniosłe na terenie parku w Chojnowie,
- 2 dęby szypułkowe na terenie parku w Rostkowie.

Jedyny ustanowiony do tej pory na terenie gminy pomnik przyrody nieożywionej – to głaz narzutowy we wsi Pierzchały.

Ochrona pomników przyrody polega na zakazie wycinania, niszczenia lub uszkodzenia, zrywania pączków kwiatowych, owoców i liści, nacinania drzew, rycia napisów i znaków. Zabronione jest zanieczyszczanie w pobliżu obiektów wzniesienia ognia, wchodzenia na drzewa oraz wznoszenia jakichkolwiek budowli w promieniu 15 m od pomnika lub równym wysokości drzewa.

5. Ochrona i kształtowanie środowiska kulturowego

5.1. Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków

CHOJNOWO - Zespół podworski:

- dwór mur. XIX w.,
- zespół budynków gospodarczych pocz. XX w.: d. spichlerz, obora, stajnia, d. mleczarnia
- park krajobrazowy XIX/XX w.
- warstwa kulturowa

Nr rej. 365/94 z dn. 14.05.1994 r.

CZERNICE BOROWE – Kościół parafialny p.w. Dziesięciu Tysięcy Młodzieniaszków z pocz. XVI w. wraz z otaczającym drzewostanem

Nr rej. 77/76 – 379/62 WA z dn. 10.03.1962 r.

PAWŁOWO - Kościół parafialny p.w. św. Antoniego Padewskiego wraz z najbliższym otoczeniem w promieniu 50 m

Nr rej. 88/76 – 567/62 WA z dn. 2.04.1962 r.

ROSTKOWO – Dwór, park, poł. XIX w.

Nr rej. 89/76 – 568/62 WA z dn. 2.04.1962 r.

WĘGRA - Kościół parafialny p.w. św. Jana Chrzciciela, drewn. XVIII w., dzwonnica wraz z najbliższym otoczeniem w promieniu 50 m

Nr rej. 91/76 – 570/62 z dn. 2.04.1962 r.

Pod szczególną ochroną prawną znajdują się obiekty wpisane do rejestru zabytków. Zasady postępowania z dobrami kultury zawarte są w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2003 r. nr 162 poz. 1568). Wszelkie działania przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków mogą być podejmowane wyłącznie po uzyskaniu pozytywnej pisemnej decyzji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, z którym winny być uzgadniane również działania w strefach ochrony konserwatorskiej.

5.2. Ochrona obiektów zabytkowych

Obiektami zabytkowymi są dobra kultury mające znaczenie (z bardzo różnych powodów) historyczne, często artystyczne i tym samym godne trwałego zachowania. Ustawowe określenie dobra kultury jest tak szerokie (i subiektywnie interpretowane), że każdy obiekt lub zjawisko kulturowe może być uznane za warte zachowania, ochrony. Stąd też konieczne jest wykonanie ewidencji dóbr kultury przez kompetentne osoby, a prowadzenie spraw z nimi związanych powierzane winno być osobom o właściwych kwalifikacjach. Do czasu wykonania powyższych działań należy kierować się następującymi wskazaniami:

- obiekty zabytkowe winny być trwale zachowane, a najlepiej by pełniły funkcje, dla których powstały;
- przestrzeganie już ustanowionych przepisów traktujących o dobrach kultury;
- w zasadzie wszystkie obiekty powstałe przed 1945 r. należy traktować jako potencjalne zabytki, a z pewnością wszystkie powstałe przed 1914 r. są w kręgu zainteresowań Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
- pierwszym etapem w ochronie obiektów zabytkowych winno być, nakazane ustawowo jako działanie samorządu, wykonanie ewidencji dóbr kultury.

5.3. Ochrona zabytkowych układów przestrzennych

Obszary dawnych zespołów dworskich uznaje się za strefy ochrony konserwatorskiej ze względów historycznych, archeologicznych, a często z powodu istnienia tu jeszcze zabytkowych obiektów. W przypadku zamierzeń inwestycyjnych należy dla tych obszarów wykonać studia historyczno-przestrzenne zawierające obligatoryjne wytyczne do projektowania. Obszary te zlokalizowane są w miejscowościach: Chojnowo, Chrostowo Broński, Czernice Borowe, Górki, Kuskowo-Dzierzno, Miłoszewiec, Obrębiec, Pawłowo Kościelne, Rostkowo, Toki (nr 13) – część z nich wpisana do rejestru zabytków.

W zespołach dworskich zasadą jest utrzymywanie jednolitości własnościowej, a tam gdzie są podziały – dążenie do scalenia celem prowadzenia jednolitych działań rewaloryzacyjnych.

Dla centrów wsi mających średniowieczną metrykę zasadą jest utrzymywanie historycznych układów drożnych i kierunków podziałów własnościowych.

Działania w zakresie ochrony układów przestrzennych powinny uwzględniać:

- ze względu na znane walory historyczno-przestrzenne zaleca się wykonanie odpowiednich studiów dla (obecnych centrów) wsi: Czernice Borowe, Pawłowo Kościelne, Rostkowo, Węgra, Zembrzus Wielki. Wytyczne wynikające z tych opracowań winny być obligatoryjne dla projektantów;
- odpowiednie rozpoznanie historyczne wskazane jest dla wszystkich miejscowości powstałych w średniowieczu (wymienione w pierwszej części opracowania), zwłaszcza mających od dawna charakter zwarty, a więc – Grójec, Kosmowo, Olszewiec, Pawłówek. Wnioski z tych prac winny być jednym z wiążących uwarunkowań w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- wskazane jest dążenie do pełnej rewaloryzacji przestrzennej (w jakimś zakresie też funkcjonalnej) dawnych zespołów podworskich, a zwłaszcza ich rezydencjonalnych części;
- wskazane jest przeprowadzenie możliwie pełnej analizy historycznych układów przestrzennych istniejących gospodarstw drobnoszlacheckich celem określenia właściwych ustaleń do ich ewentualnych przekształceń, a też służących projektowaniu nowych tego rodzaju zespołów.

5.4. Dawne drogi

Wbrew pozorom ta grupa dóbr kultury wymaga pewnej uwagi, głównie z powodu tendencji do zanikania szlaków, które tracą na znaczeniu. Tymczasem są one ważne jako dokumenty dawnych stosunków przestrzennych, a winny też sugerować czy uzasadniać planowany rozwój osadnictwa. Wyjątkowy zabytek, jakim jest linia kolei wąskotorowej chroniony jest wpisem do rejestru zabytków.

Działania w tym zakresie powinny uwzględniać:

- ochronę przebiegu dawnych dróg (wraz z ich ewentualnym zadrzewieniem) celem dalszego wykorzystania, choćby na potrzeby turystyki czy rekreacji;
- w przypadku konieczności planowania zmian sieci drożnej wykonanie dokładnego rozpoznania historycznego danego obszaru celem wyznaczenia optymalnego przebiegu i rozstrzygnięcia losów dróg (czy odcinków) tracących znacznie;
- w przypadku planowania zupełnie nowych dróg wskazane wykonanie studium oddziaływania inwestycji na krajobraz kulturowy (w tym analiza panoram) celem jak najwłaściwszego osadzenia szlaku w terenie.

5.5. Ochrona zabytków budownictwa i architektury

Ochroną obejmuje się wszystkie obiekty powstałe przed 1945 r., nie tylko wymienione w pierwszej części opracowania – wykaz ten jest niepełny i częściowo nieaktualny. Należy pamiętać, że ochronie podlegać może także widok na zabytek – wybitnym przykładem – kościół w czernicach Borowych.

Działania w tym zakresie powinny uwzględniać:

- **opracowanie gminnej ewidencji zabytków oraz programu opieki nad zabytkami,**
- dążenie do trwałego zachowania zabytkowych obiektów, a w miarę możliwości przywracanie im pierwotnego (uzgodnionego z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków) wyglądu;
- zamiary zmian w obecnym wyglądzie zabytkowych budowli należy uzgadniać z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, wykonując dokumentację o szczególności zależnej od zakresu planowanych prac i walorów danego obiektu, zgodną z aktualnymi wymogami merytorycznymi;
- oznaczenie wszystkich wartościowych historycznie budowli odpowiednimi tabliczkami informacyjnymi;

5.6. Zabytkowe założenia zieleni

Obiektami podlegającymi ochronie są ogrody podworskie, a właściwie ich pozostałości. Konieczne są natychmiastowe działania powstrzymujące postępującą dewastację i możliwie szybkie podjęcie działań zachowawczych i rewitalizacyjnych. Podobnie (choć w mniejszej skali) sprawa przedstawia się z zielenią cmentarzy rzymsko-katolickich. Oddzielnym problemem są zadrzewienia historycznych dróg, towarzyszące dawnym zagrodom drobnoszlacheckim i podkreślające podziały własnościowe pól.

Generalnie należy przyjąć, że jakiegokolwiek usuwanie zadrzewień wynikać może tylko z niezbędnej konieczności. Zadaniem docelowym jest przywrócenie pełnych walorów dawnym układom komponowanej zieleni oraz otoczenie ich ciągłą, właściwą opieką.

Wszelkie prace na obszarach wpisanych do rejestru zabytków, posiadających układy zieleni wymagają zezwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, a na obszarach zespołów dworskich i cmentarzach (strefy ochrony konserwatorskiej) jeszcze nie objętych wpisem – uzgodnień z tym urzędem.

Zachowanie zadrzewień towarzyszących historycznym drogom oraz zagrodom drobnoszlacheckim, a w przypadku naturalnych ubytków wykonanie nowych, właściwych nasadzeń.

Działania ochronne powinny uwzględniać:

- dokonanie specjalistycznego rozpoznania pozostałości parków i cmentarzy jeszcze nie posiadających właściwej ewidencji celem dokonania oceny stanu zachowania i możliwości działań odtworzeniowych. Szczególnie tyczy to obszarów w Czernicach Borowych, Górkach i Tokach 13;
- analizę układów zieleni już wpisanych do rejestru zabytków pod kątem określenia faktycznego zasięgu wszystkich dawnych elementów składowych (np. Rostkowo);
- w trakcie wykonywania ewidencji dóbr kultury na terenie gminy należy w pełni odnotować dotychczas nierozpoznane pozostałości komponowanej zieleni towarzyszącej dworkom (zagrodom) drobnoszlacheckim.

5.7. Zabytkowe cmentarze

Gmina Czernice Borowe posiada dość sporo zabytków tego typu, a znając historię tego obszaru należy się spodziewać, że jeszcze nie wszystkie istniejące zostały zlokalizowane. Ważny jest też wygląd historycznych cmentarzy, ich nagrobków, ogrodzeń i zieleni.

Obszary cmentarzy, tak znanych jak i jeszcze niezidentyfikowanych (np. cholerycznych) są obszarami, których funkcja ma być trwale zachowana. Do czasu wpisania do rejestru zabytków są one strefami ochrony konserwatorskiej.

Cmentarze wojenne należy odpowiednio uporządkować, oznaczyć i otoczyć ciągłą opieką – obecnie (do czasu odpowiedniego rozpoznania cmentarzy w Kosmowie) dotyczy to w zasadzie tylko miejsca pochówku żołnierzy w Obrębcu.

Nowe nagrobki na cmentarzach grzebalnych nie mogą przesłaniać nagrobków starych mających walory zabytkowe, w związku z tym ich wysokość nie powinna być wyższa niż 30-40 cm (elementy pionowe do 160 cm), kolorystyka możliwie jednorodna. Większe mogą być tylko nowe nagrobki będące dziełami sztuki.

Wskazane przeprowadzenie badań nad lokalizacją cmentarzy dotychczas nieznanymi celem określenia ich obszarów – pozwoli to na uniknięcie wydawania niewłaściwych wskazań lokalizacyjnych oraz doprowadzenie do wykonania właściwych ewidencji dla wszystkich cmentarzy i historycznych nagrobków.

5.8. Zabytki ruchome

Trudno jest określić ilość tego rodzaju zabytków znajdujących się na terenie gminy, głównie z racji całkowitego braku rozeznania co do będących w prywatnym posiadaniu. Można jednak sądzić, że jest to liczba poważna – zwłaszcza jeśli weźmie się pod uwagę wyposażenie domów i gospodarstw. Oczywiście głównie będą to przedmioty zaliczane do kultury materialnej, a nie do dzieł sztuki, co jednak nie znaczy, że są dla nas bezwartościowe.

Wszelkie działania (oraz ich przemieszczanie) przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków wolno prowadzić wyłącznie za zezwoleniem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, a przy będących na obszarach stref ochrony konserwatorskiej (np. cmentarze) po uzgodnieniu z tym urzędem.

Istniejące kapliczki i figurki przydrożne mają być zachowane w ich obecnym miejscu. Zamiar przemieszczenia czy zmian wyglądu powstałych przed 1945 r. należy uzgadniać z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Trwałemu zachowaniu podlegają nagrobki powstałe przed 1945 r., najlepiej w ich dotychczasowym miejscu istnienia. Przemieszczanie i zmiany wyglądu zabytkowych nagrobków należy uzgadniać z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Wszystkie występujące w terenie ruchome zabytki należy zewidencjonować (o ile już tego nie dokonano), a istniejące w otwartym krajobrazie oznaczyć na odpowiednio dokładnej mapie.

Wskazane jest (przy ewidencjonowaniu dóbr kultury gminy) zainteresowanie prywatnymi zabytkami ruchomymi – np. pojazdami, meblami, narzędziami itp. celem ich zewidencjonowania i uchronienia przed zniszczeniem.

5.9. Zabytki archeologiczne

Podstawową zasadą ochrony w tej grupie zabytków jest zachowanie obecnego stanu miejsc zlokalizowanych stanowisk i znalezisk archeologicznych oraz niedopuszczanie do samowolnych przy nich działań.

Ochrona stanowisk sprowadza się do:

- zakazu jakichkolwiek prac ziemnych na stanowiskach archeologicznych (lub obszarach) wpisanych do rejestru zabytków – działania wyłącznie po pisemnym zezwoleniu Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, pod nadzorem archeologa;
- znane już stanowiska archeologiczne traktować jako strefy ochrony konserwatorskiej ze wszystkimi z tego faktu wynikającymi konsekwencjami prawnymi – m.in. uzgadnianie planowanych działań z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Dotyczy to też całych obszarów dawnych zespołów dworskich (tu potencjalnie najbogatsze warstwy kulturowe);
- prowadzenia prac wykopaliskowych w obrębie stanowisk archeologicznych wyłącznie przez osoby posiadające pisemne zezwolenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
- natychmiastowego powiadomienia o przypadkowych znaleziskach Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
- użytkowanie rolnicze obszarów stanowisk archeologicznych powinno odbywać się z stosowaniem dotychczasowych technologii upraw czy hodowli; o ewentualnych ograniczeniach Wojewódzki Konserwator Zabytków będzie powiadamiał indywidualnie;
- planowane prace ziemne naruszające grunt na znacznych obszarach (np. wodociągi, podziemne kable, zwirownie) należy uzgadniać z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków – niezbędne będzie odpowiednie rozpoznanie archeologiczne wyprzedzające inwestycję;
- wskazane jest uprzedzanie mieszkańców gminy (w pierwszym rzędzie sołtysów) o nielegalnych działaniach niszczących stanowiska archeologiczne, a więc o działalności tzw. poszukiwaczy skarbów. W przypadku stwierdzenia takich faktów należy zawiadomić Policję oraz Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

5.10. Kultura niematerialna

Ta część środowiska kulturowego ma stosunkowo małe odzwierciedlenie w planowaniu przestrzennym, natomiast posiada wielkie znaczenie dla naszego dorobku kulturowego, a tym samym powinna być w szczególnej pieczy samorządu, świadcząc o lokalnej historii. To właśnie kultura niematerialna decyduje o naszej tożsamości i ona prowadzi do materialnych realizacji.

Ustala się potrzebę:

- zachowania i utrwalenia historycznego nazewnictwa, zwłaszcza jednostek osadniczych, także już nie istniejących. Przy tworzeniu nowych zespołów zabudowy należy stosować tradycyjne (czy historyczne) nazwy, jeśli nie zanikłych osad to topograficzne – np. części pól czy łąk;
- czynnego kultywowania pamięci o lokalnych historycznych wydarzeniach i wybitnych postaciach związanych z obecnym terenem gminy Czernice Borowe. Siłą rzeczy najważniejszy będzie tu Św. Stanisław Kostka. Należy jednak pamiętać, i w pełni doceniać, działalność Stanisława Chełchowskiego. Osób zasłużonych, mniej znanych było z pewnością więcej; warto jednak też upowszechniać wiedzę o historii ogólnej obszaru gminy, zwłaszcza I wojny światowej;
- prowadzenia działań mających na celu rozszerzenie w społeczeństwie gminy wiedzy o przeszłości tej ziemi, zasłużonych postaciach i wydarzeniach, dorobku przodków. Należy też kreować świadomość potrzeby zachowywania dowodów przemian kulturowych, ewentualnych obyczajów, tradycji;
- w trakcie wykonywania ewidencji dóbr kultury należy rejestrować również przejawy kultury niematerialnej – np. nazewnictwo, zanikające zwyczaje, legendy, ewentualnych twórców (np. pisarzy czy poetów);

- wskazana jest współpraca z lokalnymi organizacjami i instytucjami (z miasta Przasnysza) w celu ogólnego podnoszenia poziomu kultury, w tym szacunku dla dowodów przeszłości.

6. Obszary leśne

Ochrona lasu powinna polegać przede wszystkim na rozwoju ekologicznego kierunku w gospodarce leśnej, wzmocnieniu funkcji glebo i wodochronnej lasów, wprowadzaniu zmian w składzie gatunkowym drzewostanów, wydłużaniu okresu wegetacyjnego oraz wykluczeniu przeznaczania terenów leśnych na potrzeby nieleśne. Przeznaczenie gruntów leśnych na cele nieleśne reguluje [Ustawa z 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych \(jednolity tekst Dz.U. z 2000 r. nr 56 poz. 679 ze zmianami\)](#).

7. Kompleksy gleb chronionych

Ochrona gleb na terenie gminy powinna zmierzać do wyłączenia z inwestowania gleb klas III i częściowo IVa zaliczanych do kompleksu pszennego dobrego, żyrnego bardzo dobrego i żyrnego dobrego. Gleby te należy przeznaczać przede wszystkim pod uprawy rolne. Przeznaczenie gruntów rolnych na cele nierolnicze reguluje [Ustawa z 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych \(jednolity tekst Dz. U. z 2004 r. nr 121 poz. 1266\)](#).

8. Tereny stref zewnętrznych ochrony pośredniej ujęć wód głębinowych

Ochrona terenów w granicach stref wokół studni głębinowych w Pawłowie Kościelnym, Czernicach Borowych i Borkowie Falentach musi uwzględniać rygory zawarte w decyzjach wodno-prawnych wydanych dla obiektów przez Wojewodę Ciechanowskiego.

VI. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I KOMUNIKACJI

1. Zaopatrzenie w wodę

Zadaniem podstawowym w zakresie ochrony środowiska jest ochrona wód powierzchniowych i podziemnych. Sposób i zakres racjonalnego gospodarowania nimi wynika z bilansu wodno-gospodarczego oraz warunków korzystania z wód dorzecza rzeki Narwi.

Wszystkie nowopowstające zakłady korzystające z wód (pobór wody lub jej zrzut) będą wprowadzane do bilansu wodno-gospodarczego w celu ustalenia możliwości zaspokojenia potrzeb wodnych użytkownika, jak również ochrony ilościowej i jakościowej zasobów wód oraz interesów innych współużytkowników.

Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne wód na terenie gminy wynoszą 342,4 m³/h, a ich rzeczywiste wykorzystanie przez wodociągi zbiorowe wynosi ok. 317,0 m³/h, tj. 14,5 m³/h czyli niespełna 5,0%.

Zapewnienie ochrony wód podziemnych jest niezbędne ze względu na zmniejszające się ich globalne zasoby. Gmina Czernice Borowe jest dość uboga w wody podziemne i choć jakość wód podziemnych jest dobra (poza zawartością związków żelaza i manganu) ich izolacja w południowej części gminy nie jest wystarczająca, a ujęcia wód wymagają ochrony.

Pierwsza płytka warstwa wodonośna, z której czerpie się wodę studniami kopanymi jest stosunkowo zanieczyszczona. Na terenie gminy korzysta się w mniejszych miejscowościach i rozproszonej zabudowie z ujęć wody studniami kopanymi dla potrzeb bytowo-gospodarczych. Jednak dla zapobieżenia dalszemu zanieczyszczeniu wód (często ujmowanych dla potrzeb gospodarstw rolnych, inwentarza) niezbędna jest poprawa stanu sanitarnego wsi oraz ograniczenie przenikania do wód substancji biogenych (związki azotu i fosforu). Można to osiągnąć poprzez:

- budowę kanalizacji sanitarnej oraz likwidację nieuszczelnionych, starych osadników bezodpływowych,
- wyegzekwowanie stosowania płyt gnojowych w indywidualnych gospodarstwach,
- w nowopodłączanych do wodociągów miejscowościach objęcie kontrolą sposobu wykorzystania studni kopanych, dla zapobiegania wykorzystaniu ich na osadniki ściekowe czy składowiska odpadów gospodarczych,
- racjonalne stosowanie nawozów mineralnych i organicznych,
- usunięcie z gruntu nieczynnych instalacji paliwowych i zbiorników przy nieeksploatowanych stacjach paliw (np. SKR w Czernicach Borowych – 2 niewykorzystane zbiorniki w czynnej stacji i w bazie SKR w Jastrzębcu).

Warstwa użytkowa, z której ujmuje wodę wodociąg zbiorowego zaopatrywania zalega na głębokości od około 30,0 do 80,0 m, a jej miąższość wynosi przeważnie kilkanaście metrów. Warstwa ta zbudowana jest z piasków drobnoziarnistych oraz w znacznej części ze żwirów i otoczków. Stanowi ona bogaty zbiornik wód podziemnych.

Ochrona wód podziemnych wymaga również właściwej eksploatacji ujęć wody, a w przypadku jej zaniechania prawidłowego zabezpieczenia ujęć na czas wyłączenia lub likwidacji. Dotyczy to studni na terenie niemal wszystkich zakładów rolnych tj. w Chojnowie, Brońkach, Górkach oraz jednej studni (nr 2) w Kuskowie.

Wszystkie te studnie są od kilku lat nieczynne i w bardzo złym stanie technicznym przez co stwarzają zagrożenie dla użytkowego poziomu wodonośnego, zachodzi więc potrzeba ich pilnej likwidacji, tym bardziej, że wszystkie te miejscowości zostały zwodociągowane.

Niezbędne jest objęcie ochroną istniejących ujęć wiejskich poprzez wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego gminy Czernice Borowe stref ochrony pośredniej wg opracowanych projektów stref dla ujęć Czernice Borowe, Pawłowo Kościelne i Borkowo. Wyegzekwowania przez służby gminne nakazów stosowania ograniczeń na terenie stref określonych w opracowaniach.

Na terenie strefy ochrony pośredniej, obejmującej grunty upraw rolnych, nie należy:

- odprowadzać ścieków do gruntu i wód powierzchniowych,
- rolniczo wykorzystywać ścieków,
- stosować nawozów sztucznych i chemicznych środków ochrony roślin,
- wydobywać kopaliny,
- wykonywać robót melioracyjnych i wykopów ziemnych,
- myć pojazdów mechanicznych,
- urządzać parkingów i obozowisk,

- wypasać bydła,
- lokalizować nowych ujęć wód podziemnych.

Gmina Czernice Borowe do końca 2000 r. została zwodociągowana niemal w całości.

2. Ochrona zasobów wód

Ochrona ilościowa zasobów wód na terenie gminy, która prowadzi do zmniejszenia odpływu wody z terenu zlewni rzeki Węgierki powinna być prowadzona poprzez odbudowę retencji i renaturyzacji cieków.

Realizacja retencjonowania wody może przebiegać poprzez:

- budowę obiektów inżynierskich i zbiorników,
- wykorzystanie istniejących warunków hydrologicznych gruntowo-wodnych, szaty roślinnej, tzw. retencja naturalna w formie retencji leśnej, glebowo-gruntowej koryt i dolin rzecznych, naturalnych zbiorników wodnych.

Regulację Węgierki proponuje się wykonać wyłącznie jako regulację biologiczną z pozostawieniem zakoli, skarp porośniętych drzewami.

3. Odprowadzanie ścieków sanitarnych i deszczowych

Do zadań gminy należą m. in. sprawy budowy kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utylizacji stałych odpadów komunalnych. Obowiązkiem gminy jest też egzekwowanie przestrzegania prawa przez mieszkańców, tj. objęcia nadzorem prawidłowości gromadzenia odpadów płynnych i stałych (kontrola szczelności zbiorników, udokumentowania korzystania z usług usuwania odpadów).

Ze względu na potrzebę zapewnienia możliwości rozwoju gminy, tj. usług, rzemiosła, produkcji np. rolno-spożywczej oraz ze względu na ochronę wód powierzchniowych i podziemnych niezbędne jest jak najszybsze zorganizowanie systemu infrastruktury sanitarnej, poprzez budowę kanalizacji zbiorczej i oczyszczalni ścieków.

Gmina może rozwiązać problem oczyszczania ścieków sanitarnych poprzez wybudowanie oczyszczalni w Czernicach Borowych obsługującej północną i środkową część gminy. Docelowo należy przewidzieć możliwość podłączenia do tej oczyszczalni większych wsi położonych w pobliżu Czernic oraz dowozu ścieków do punktu zlewnego z nieobjętej kanalizacją części gminy. Przepustowość oczyszczalni szacuje się na około 400 m³/dobę.

Dla południowo-wschodniej części gminy jest techniczna możliwość wykonania kolektora tłocznego do oczyszczalni ścieków w Przasnyszu, ze skanalizowanych miejscowości Obrębiec i Rostkowo, po uzyskaniu zgody właściciela oczyszczalni. Brak takiej zgody będzie wymuszał rozwiązanie problemu poprzez budowę na terenie własnej gminy małej oczyszczalni np. w Rostkowie.

Oczyszczalnie powinny być technologicznie przystosowane do przyjęcia głównie ścieków dowożonych (np. oczyszczanie w technologii komór typu SBR).

Dla zagród w rozproszonej zabudowie (kolonijnej) należy propagować oczyszczalnie przyzagrodowe.

4. Gospodarka odpadami

W celu ochrony powierzchni ziemi należy przeprowadzać działania polegające na opracowaniu właściwego "Programu ochrony środowiska" uwzględniającego gospodarkę odpadami komunalnymi dla terenu całej gminy i jego realizację poprzez:

- szybkie wykonanie gminnego składowiska odpadów zapewniającego bezpieczne składowanie odpadów komunalnych; może być to międzygminne składowisko odpadów wykonane i eksploatowane w porozumieniu z sąsiednimi gminami;
- objęcie każdej miejscowości zbiórką odpadów poprzez ustawienie kontenerów lub pojemników indywidualnych w zależności od zapotrzebowania;
- obok pojemników na odpady, wprowadzanie sukcesywnie w większych miejscowościach kolejnych pojemników na stłuczkę szklaną, makulaturę, plastik, metale;
- utworzenie firmy prowadzącej zbiórkę odpadów, zajmującej się eksploatacją wysypiska lub powierzenie tego innej specjalistycznej jednostce,
- zapewnienie stałego nadzorowania nad gromadzeniem odpadów przez mieszkańców gminy i zapobieganie powstawaniu "dzikich" wysypisk śmieci,
- wykonanie zarówno w zakładach rolnych, jak i gospodarstwach indywidualnych do składowania obornika płyt gnojowych, gromadzenia nieczystości płynnych w szczelnych zbiornikach (gnojowica, gnojówka, ścieki socjalno-bytowe), wykonanie silosów na kiszonki. Szczególnie ważne na terenie gminy jest wykonanie silosów na kiszonki, gdyż prowadzi się tu na znaczną skalę uprawę buraków cukrowych, stąd też wykonuje się wiele składowisk kiszonek. Bardzo często liście składowane są na gołym gruncie, a wyciekające soki kierują się wraz ze spadkiem terenu do najbliższych cieków.

5. Zaopatrzenie w gaz

Gmina Czernice Borowe na obecnym etapie nie ma możliwości zaopatrzenia budynków w gaz ziemny. Planowany jest gazociąg przesyłowy wysokiego ciśnienia relacji Ciechanów – Przasnysz – Mława, od którego przewiduje się odejście dla zaopatrzenia gminy Czernice Borowe, alternatywnie ze stacji redukcyjnej w Przasnyszu. Niezależnie od tych zamierzeń potrzeba zasilania gminy w gaz musi wynikać z analizy techniczno-ekonomicznej uzasadniającej opłacalność tej inwestycji.

Program gazyfikacji gminy powinien zakładać wyposażenie w gaz ziemny wszystkich wsi o zwartej zabudowie. Rachunek ekonomiczny przyniesie zapewne weryfikację zamierzeń. Barięą stają się obecnie wysokie koszty instalacji zewnętrznych, wewnętrznych i coraz wyższe ceny gazu. Dla uboższej wsi są to zasadnicze ograniczenia.

Do czasu gazyfikacji gminy należy rozpowszechnić korzystanie z gazu w butlach, chociażby dla celów komunalnych.

6. Zaopatrzenie w ciepło

Dla wzmocnienia wartości ekologicznej obszaru gminy nośniki energii powodujące zanieczyszczenia powietrza powinny być systematycznie zastępowane gazem przewodowym lub bezprzewodowym, olejem opałowym ewentualnie energią elektryczną.

7. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Potrzeba budowy nowych linii energetycznych średniego napięcia 15 kV wynikać będzie z planu rozwoju w zakresie zaspakajania obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię elektryczną i paliwa gazowe, który należy sporządzić dla obszaru gminy zgodnie z Ustawą „Prawo energetyczne”. Plan ten uwzględniać powinien ustalenia wynikające z aktualnie obowiązujących planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego gminy oraz okresową analizę zapotrzebowania i wyrównywania obciążeń. Prowadzenie sieci realizować należy istniejącymi korytarzami energetycznymi wyznaczonymi przez istniejące linie średniego napięcia.

Usprawnienia funkcjonalne istniejącego systemu użytecznego gminy uwzględniać powinny:

- modernizację sieci,
- realizację przyłączy kablowych,
- rozbudowę stacji transformatorowych 15/0,4 kV w celu skracania obwodów niskich napięć.

Południowym skrajem przebiegać będzie planowana linia przesyłowa wysokiego napięcia 500 kV. Przebieg tej linii wskazuje się orientacyjnie.

8. Telekomunikacja

Dla obsługi telekomunikacyjnej przyjmuje się standard jeden telefon na jedno mieszkanie. Zakłada się systematyczną przebudowę sieci napowietrznej na kablową światłowodową. Istniejąca centrala telefoniczna w Czernicach Borowych pokrywa zapotrzebowanie na łącza na obecnym etapie, będzie wymagała dalszej rozbudowy przy docelowym obciążeniu. Uzupełnieniem sieci telefonicznej staje się telefonia komórkowa, na potrzeby której może wystąpić potrzeba budowy na terenie gminy stacji bazowej.

9. Komunikacja

W zakresie komunikacji drogowej za najważniejsze uznaje się modernizację drogi wojewódzkiej 544. Droga ta, tak jak prawie wszystkie drogi wojewódzkie nie jest przygotowane do przyjęcia znacznie zwiększonego i systematycznie zwiększającego się natężenia ruchu, zwłaszcza samochodów wysokotonażowych. Z uwagi na drastyczne zmniejszenie zakresu robót drogowych, stan techniczny dróg ulega pogorszeniu.

Działania podejmowane dla polepszenia stanu technicznego dróg powinny zmierzać do:

- dostosowania parametrów technicznych dróg do zakładanej kategorii połączeń,
- skierowania funduszy na bieżące utrzymanie nawierzchni ciągów drogowych, gdzie odbywa się komunikacja autobusowa i ciągów dróg stanowiących połączenie z siedzibą gminy, z siecią dróg krajowych i wojewódzkich,
- likwidacji niebezpiecznych miejsc.

Przy realizacji nowej zabudowy należy dążyć do wykorzystywania istniejących włączy do ruchu na drogach wojewódzkich (zjazdy publiczne lub indywidualne).

Sieć dróg na terenie gminy wykształcona jest prawidłowo, nie wymaga uzupełnień. Wymaga natomiast poprawy nawierzchni, odtworzenia profili drogowych i stałej konserwacji. Dalszego inwestowania wymagają drogi gminne – utwardzania nawierzchni i stałych remontów.

Rozstrzygnięcia komunikacyjnego wymaga obsługa tworzącego się dużego zagłębia eksploatacji powierzchniowej żwiru w rejonie Smoleń – Pierzchały. Wywożenie żwiru

powinno być kierowane na wschód, ponieważ jest to wywóz głównie do Warszawy. Wywóz urobku przez małe wioski, drogami gminnymi i powiatowymi, stwarza znaczne niebezpieczeństwo dla mieszkańców, nie mówiąc już o postępującej dewastacji tych dróg nie przygotowanych do przyjęcia takich obciążeń.

Dla podniesienia atrakcyjności turystycznej gminy głównie na Obszarze Chronionego Krajobrazu istnieje potrzeba wytyczenia ścieżek rowerowych prowadzących do najbardziej atrakcyjnych przyrodniczo, krajobrazowo i kulturowo terenów. Trasy ścieżek rowerowych powinny być prowadzone przy drogach o najmniejszym nasileniu ruchu. Dużą atrakcją turystyczną mogą stać się szlaki turystyki konnej.

10. Melioracje

Ochrona gleb oraz poprawa struktury gleb wykorzystywanych rolniczo wymaga wykonania melioracji uzupełniających na terenie gminy. Istotną sprawą jest by zabiegi melioracyjne nie powodowały daleko idących przekształceń zwłaszcza na terenach użytków zielonych, wysychania i likwidacji oczek śródpolnych ważnych w każdym lokalnym bilansie wilgotności agrosystemu, tym bardziej że część terenu gminy leży w Obszarze Chronionego Krajobrazu. Użytki rolne w gminie są zmeliorowane w 71,2%.

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz melioracji koniecznych do odbudowy, modernizacji lub wykonania:

zlewnia	nazwa przedsięwzięcia	powierzchnia ogółem (ha)	w tym	
			grunty orne	użytki zielone
Węgierka	Jastrzębiec V	200	133	67
	Jastrzębiec VI	368	288	80
	Jastrzębiec VII	406	326	80
	wraz z regulacją rzeki na odcinku 14 km			
		974	747	227

(wg danych ze "Studium ochrony, kształtowania i racjonalnego wykorzystania zasobów wodnych zlewni rz. Wkry na obszarze woj. ciechanowskiego " cz. III - "BIPROMEL" Warszawa 1996).

Analizując potrzeby melioracji przedstawione powyżej sugeruje się przede wszystkim wykonanie ponownego szczegółowego rozpoznania potrzeb pod względem kształtowania krajobrazu , w tym przestrzeni rolniczej. Przy rozpoznaniu potrzeb należy uwzględnić nakazy i ograniczenia wynikające z form ochrony przyrody, w tym uwzględnienie zasad obowiązujących na Obszarze Chronionego Krajobrazu. Objęcie ochroną istniejących walorów krajobrazowych, ekosystemów leśnych, zbiorowisk roślinności torfowiskowej, terenów lęgowych ptactwa i innych obszarów stanowiących o pomyślnych warunkach egzystencji organizmów żywych.

Zapewnienie ochrony gleb wymaga:

- ograniczenia przeznaczania gruntów na cele nierolnicze i nieleśne, przy bezwzględnym zachowaniu kompleksów gleb chronionych i przeznaczaniu pod zabudowę głównie gleb V i VI klasy bonitacyjnej,
- prowadzenia systematycznej rekultywacji terenów poeksploatacyjnych i zagospodarowania nieużytków (jest ich w gminie Czernice Borowe 0,4% ogólnej powierzchni, przy średniej byłego woj. ciechanowskiego 1,6%) poprzez zalesienie,
- racjonalnego stosowania nawozów mineralnych i organicznych (przy uwzględnieniu zasobności gleb w poszczególne makroelementy) i chemicznych środków ochrony roślin.

VII. OBSZARY OBJĘTE OBOWIĄZKIEM SPORZĄDZENIA PLANÓW MIEJSCOWYCH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wymagają następujące tereny:

- a) wsie o największym nasileniu procesów inwestycyjnych w całości lub fragmentarycznie,
- b) tereny oznaczone jako największe skupiska zabudowy mieszkaniowej i usługowej w miarę uznanych przez gminę potrzeb,
- c) obszar gminy w aspekcie wyznaczenia terenów do zalesień,
- d) tereny nierozpoznanych inwestycji publicznych, jeżeli ich realizacja jest zgodna z kierunkiem zagospodarowania przestrzennego gminy,
- e) tereny przestrzeni publicznej których zasięg wyznaczono orientacyjnie w Studium a które wymagają uściślenia w miejscowym planie zagospodarowania.

W myśl przepisów Ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym – art. 13 ust. 1 obowiązek opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego może wynikać z przepisów szczególnych oraz dla obszarów, na których zamierza się realizować przedsięwzięcia o charakterze publicznym:

- finansowanych z budżetu organów rządowych,
- finansowanych ze środków budżetu gminy przy dofinansowaniu z budżetu organów rządowych lub w całości z budżetu gminy.

Rozstrzygnięcie o przystąpieniu do sporządzenia planu w odniesieniu do obszarów nie objętych obowiązkiem jego opracowania, podejmuje rada gminy z urzędu lub na wniosek zainteresowanego.

VIII. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

- a) Wzrost lesistości obszaru gminy.
- b) Budowa składowiska odpadów komunalnych mogącego funkcjonować jako obiekt międzygminny.
- c) Budowa systemów kanalizacyjnych.

**IX. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
TRZENNEGO NA TERENIE GMINY CZERNICE BOROWE,
KTÓRE NIE TRACĄ WAŻNOŚCI PO 30 GRUDNIA 2001 R.**

Nie tracą ważności po 30 grudnia 2001 r. miejscowe plany zagospodarowania lub zmiany planów miejscowych sporządzone w oparciu o ustawę o zagospodarowaniu przestrzennym z 7 lipca 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. Nr 15 poz. 139 z 1999 r.).

Wiesława Wiklińska
PROJEKTANT ARCH.
USŁUGI
W Zakresie Planowania Przestrzennego
Adres: tel./fax 672-21-44
ul. Nowozagumienna 41B, 06-400 Ciechanów
NIP 566-129-19-13